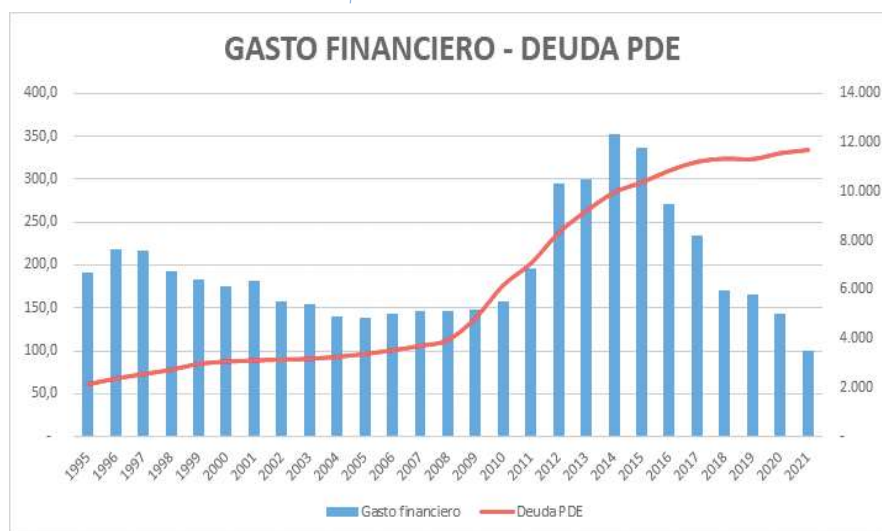

pandemia muda este plantexamento, e haberá que retomar o recurso á débeda para apalancar a recuperación, como se describe no apartado seguinte.

Gráfico XXI. GALICIA. Evolución da ratio débeda/PIB

VI.4. Transparencia

A Lei 2/ 2011, de 16 de Xuño, de Disciplina Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira dispón no seu artigo 19, adicado a instrumentación do principio de transparencia, apartado 5 que “Os orzamentos xerais recollerán información sobre a necesidade de financiamento da Comunidade Autónoma, os investimentos reais das empresas públicas en termos de contabilidade nacional, a ratio de gasto público da Comunidade Autónoma en relación co produto interior bruto rexional, o nivel de débeda pública no seguinte exercicio e a evolución das seguintes ratios e magnitudes: ratio débeda/PIB, ratio débeda/ingresos correntes, risco comprometido por avais e compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario”.

As seguintes ratios elabóranse a partires do dato certo do último exercicio pechado (2019), da previsión de cerramento de 2020 e, do orzamento que se presenta para 2020. A cifra de referencia do PIB para a ratio débeda PIB é a tida en conta no protocolo PDE do Banco de España e as previsións de variación do PIB do IGE para 2020 e 2021.

Cadro XXXI. Ratios orzamentario-financeiros

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Necesidade de Financiamento (% PIB)	-0,70%	-0,60%	-0,20%	0,20%	-0,10%	-0,20%	-1,00%
Necesidade de Financiamento (M€)	-378	-341	-136	104	-69	-136	-585
Investimentos reais das empresas públicas (M€)	127,9	92,7	101,0	101,1	116,8	136,3	193,3
Ratio Gasto Non Financeiro - PIB rexional	15,0%	15,2%	15,2%	15,1%	15,0%	17,6%	18,6%
Ratio Gasto Total - PIB rexional	17,4%	17,8%	18,1%	17,1%	17,5%	20,5%	21,5%
Ratio Investimento por habitante	255,9	285,9	310,6	326,1	338,0	345,4	570,9
Ratio gasto non financeiro por habitante	3.084,6	3.236,3	3.405,3	3.509,7	3.653,2	3.773,9	4.300,5
Débeda Pública (M€)	10.375	10.854	11.210	11.342	11.315	11.551	12.321
Ratio Débeda - PIB	18,5%	18,8%	18,6%	18,1%	17,5%	19,5%	19,3%
Ratio Débeda - Ingresos Correntes	138%	135%	134%	130%	125%	123%	124%
Débeda por Habitante	3.793,9	3.989,6	4.139,5	4.195,8	4.196,5	4.295,2	4.582,5
Risco comprometido por avais (M€)	138,2	108,0	91,7	63,0	31,5	30,6	8,7
Compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado	3.067,6	2.857,0	2.722,0	2.617,2	2.478,7	2.335,1	2.194,1

Neste sentido a Necesidade de Financiamento de Galicia no exercicio 2020 será dun 0,2% do PIB rexional cumprindo co obxectivo de estabilidade orzamentaria vixente o cal supón unha necesidade de financiamento de 136 millóns de euros. Do mesmo xeito para 2021 o esforzo de financiamento das políticas expansivas de reactivación económica e compensación da baixa de recursos ordinarios fai que o recurso á débeda chegue ao 1,1 do PIB de xeito extraordinario, o que supón 685 millóns de euros.

A gráfica seguinte compara a senda de consolidación fiscal de Galicia e do total das comunidades autónomas, permite apreciar como os esforzos temperás na contención do déficit permiten unha senda máis suave no espazo temporal obxecto de análise, o que se traduce en máis estabilidade na dotación das diferentes políticas de gasto a igual esforzo de redución do déficit da media das CCAA, o que xa permitiu rematar antes a senda de consolidación fiscal e xerar máis marxe de manobra fronte a posibles contingencias, como acontece neste ano, no que Galicia mantén unhas finanzas estable fronte á incertidume que nos rodea sen ter que facer esforzos de consolidación adicionais.

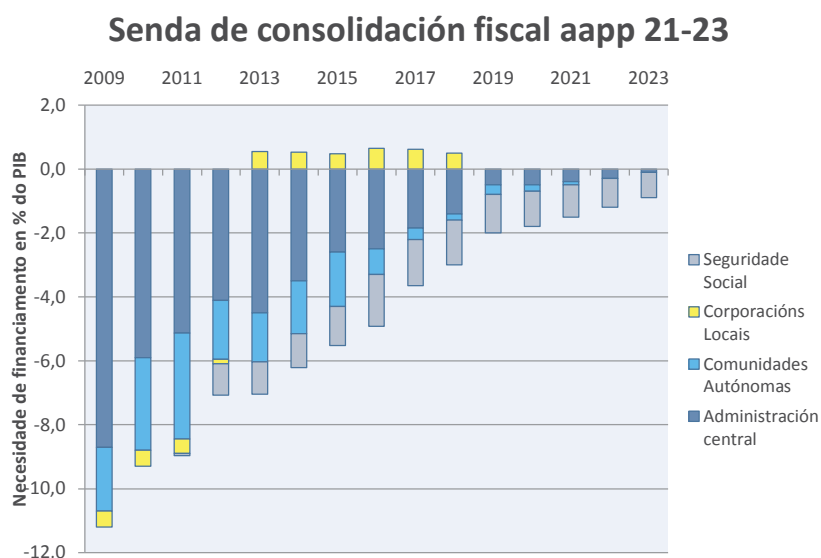
De seguido recóllese a mesma táboa para o conxunto do sector público (sen incluír a axuda ao sector financeiro).

Cadro XXXII. Taxas de déficit de referencia

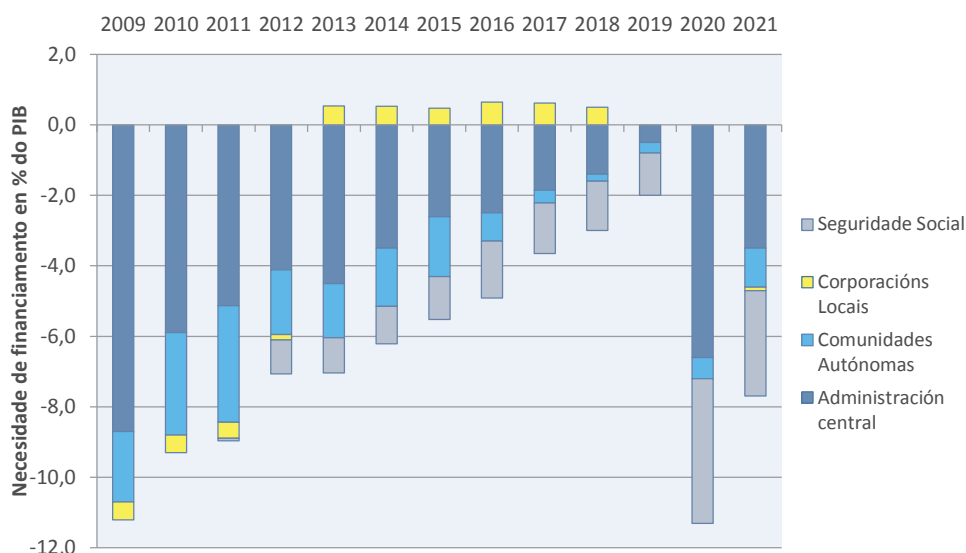
	2020	2021
Administración central	-6,6	-3,5
Comunidades Autónomas	-0,6	-1,1
Corporaciónes Locales	0,0	-0,1
Seguridade Social	-4,1	-3
TOTAL	-11,3	-7,7

A representación gráfica de esta senda das diferentes administracións mostra como xurde con forza un novo actor na determinación das necesidades de financiamento das administracións públicas, que xa no 2016 supera ás comunidades autónomas neste parámetro, é a administración da seguridade social, que é a administración pública que sofre un maior deterioro por mor da crise e do desaxuste financeiro do sistema contributivo que a fornece de recursos, esta situación ven condicionando os repartos de obxectivos de déficit entre as diferentes administracións dende 2013, o gráfico seguinte permite apreciar como será o subsector das AAPP que terá maior déficit no cuadrenio 18-21.

Gráfico XXII. Da senda de consolidación fiscal 21-23...
...as taxas de referencia 2021

Senda con taxas de referencia 20-21

No que atinxe aos investimentos reais das entidades instrumentais da comunidade autónoma que non forman parte do orzamento administrativo no ano 2020 ascende a 136,3 millóns de euros, e no 2021 prevese expandir os seus investimentos en consonancia co resto do sector público autonómico ata acadar os 193.3 un 426% e 57 millóns máis que o exercicio anterior. O importe detallado dos devanditos investimentos por ente xúntase como anexo ao final do documento.

No que atinxe ás diferentes ratios de gasto; a ratio de gasto público da Comunidade en relación co PIB rexional, esta debe reflectir o importante esforzo expansivo contracíclico do orzamento medrando ata o 21,5% no 2021 dende o 20,5% do 2020.

Do mesmo xeito, no ano 2020 a porcentaxe de gasto non financeiro en relación ao PIB de Galicia foi dun 17,6%, e sube ata o 18,6% no ano 2021, compre salientar que estas dúas ratios suben de xeito importante sen aumentar o gasto no 2020 debido á abrupta caída do PIB, polo que a comparación máis realista para apreciar o esforzo expansivo do orzamento é o dato de 2019, onde sobre o PIB o gasto total supón un 17,5% e o gasto non financeiro un 15%.

En canto o nivel de Débeda Pública do ano 2019, a finais de dito ano, como se ten sinalado na parte de débeda, a débeda pública calculada segundo o Procedemento de Déficit Excesivo acadou o importe de 11.315 millóns de euros e prevese que a finais do ano 2020 sexa de 11.551 millóns de euros, e para 2021 a previsión coherente co orzamento que se presenta e de que acade os 12.321 millóns de euros, que suporá un incremento da mesma de 770 millóns, os previstos na conta financeira dos orzamentos para 2021

que reflecten o recurso extraordinario á débeda para financiar as políticas de reactivación económica.

A Lei de Disciplina Orzamentaria esixe información sobre a evolución das seguintes ratios que teñen relación co nivel de débeda pública: a ratio débeda/PIB e a débeda en relación cos ingresos correntes.

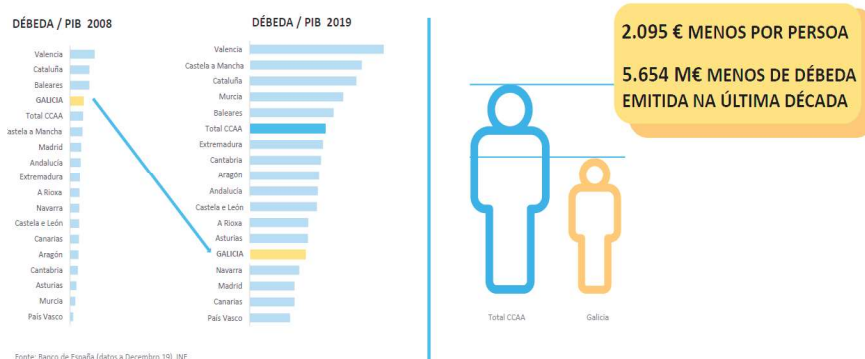
A evolución da ratio débeda/PIB dende a última ratio anual informada polo Banco de España correspondente ao ano 2019, un 17,5 % aumenta, dous con cinco puntos, rompendo a, evolución descendente que muda de xeito extraordinario pola abrupta caída do PIB que afecta ao denominador da ratio facendo que aumente substancialmente, así no 2020 prevese pechar cunha ratio do 19,5%, e de cara a 2021 malia que o PIB experimenta un forte crecemento, o recurso extraordinario á débeda para financiar as medidas de reactivación económica fai que a taxa esperada sexa do 19,3%.

Respecto a relación entre a débeda e os ingresos correntes ao cerramento do ano 2019 a débeda prevista de Galicia constituirá o 125 % dos seus ingresos correntes e no ano 2020 dita relación baixará ao 123 % como consecuencia do cativo aumento do stock de débeda previsto a finais de ano (236 M€), fronte ao aumento dos ingresos correntes en 315 millóns de euros, que aínda non están computando os ingresos extraordinarios do RDL 22/2020 o que fará baixar esta ratio aínda máis. No que refire ao vindeiro exercicio 2021 no que a ratio mostra unha evolución estable, estimando chegar ao 124% polos aportes extraordinarios de financiamento que compensan os gastos correntes aumentados pola COVID.

O mantemento dunha senda en parámetros aceptables, de acordo coas rexións máis solventes da nosa contorna, así como o cumprimento dos obxectivos e regras fiscais, non son un fin en si mesmo, senón a vía para aumentar a solvencia dos galegos -como mostra a seguinte gráfica con menos débeda per cápita que o resto das CCAA e, en última instancia a mellor garantía da sostibilidade dos servizos públicos e de reserva de marxe de manobra para circunstancias adversas como as que estamos a afrontar.

A evidencia palmaria de esta afirmación é o aumento previsto de recurso ao endebedamento para o vindeiro ano, cando será preciso adoptar medidas expansivas de gasto que contrarresten o parón económico causado pola COVID-19.

Gráfico XXIII. Evolución da ratio débeda por habitante. Comparativa Galicia-media ccaa

De seguido nos referimos ao risco comprometido por avais, hai que ter en conta o disposto no Texto Refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, en concreto nos seus artigos 40 a 45, respecto do límite máximo de avais que se poderán conceder durante cada ano nos que se remite a Lei de Orzamentos.

Neste sentido a Lei de Orzamentos de Galicia do ano 2021 dispón que o importe máximo dos avais que a Xunta de Galicia poderá conceder durante o ano 2021 será de 30 millóns de euros, de seguido establece que o Instituto Galego de Promoción Económica poderá conceder, durante o ano 2021, avais en canto non se supere en ningún momento o saldo efectivo vixente de 500 millóns de euros.

Dende xuño de 2015, a concesión de avais está suxeita ao principio de prudencia financeira de acordo ao artigo 13 da Lei Orgánica 8/1980, de 22 de setembro, de Financiación de Comunidades Autónomas (LOFCA).

As condicións de prudencia para avais tense desenvolvido por Resolución da Secretaría General Coordinación Autonómica y Local, que fixa un límite do importe total de avais autorizado por cada comunidade autónoma do 1,5% do seu PIB rexional, os límites recollidos na lei de orzamentos recollidos no parágrafo anterior respectan esta limitación.

Para a comunidade autónoma de Galicia este límite sitúase nos 864 millóns de euros, superior ao límite autorizado na Lei de orzamentos (500 millóns de euros) e ao risco vivo por avais estimado a peche de 2020 (30,6 millóns de euros). Para o ano 2021 estímase que as operacións de concesión de novos avais e amortización de vencementos rebaixen substancialmente o risco comprometido por avais polo IGAPE en tomo aos 9 millóns de euros.

Por último a Lei de Disciplina Orzamentaria establece que os Orzamentos recollerán información dos compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto das xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario, esta información figura adicionalmente na memoria I.

En canto aos compromisos por emprego de formulas de pago adiado xa contratados son as mesmas contías que as correspondentes ao pasado orzamento menos unha anuallidade, a seguinte táboa reflicte o detalle:

Cadro XXXIII. Compromisos de pago futuros en cpp e concesións de obra pública

Contratos celebrados colaboración público-privada e concesión de obra pública								
PROXECTOS	ADMINISTRACIÓN XERAL					SERGAS		
	AG-56 Santiago-Brión - As Galanas(N-550)-Pardiñas (AG-56)	Vía rápida VRG-4.1 O Salnés	Vía Rápida do Barbanza. VRG-1.1	A52 - Fronteira Portuguesa. VAC A-52 Celanova	Autovía Costa da Morte	Conc Obra Púb Novo Hospital de Vigo	Contrato Alta Tecnoloxía	
COMPROMISOS DE PAGO ANUAIS								
ANO	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Investimento	Canons	Investimento	Canons
2021	13.278	6.168	10.824	9.821	24.870	28.124	37.227	10.640
2022	13.771	6.467	11.366	10.105	25.492	27.652	37.746	10.945
2023	14.324	6.785	11.952	10.386	26.129	27.740	37.650	9.399
2024	14.900	7.130	12.557	10.695	26.782	27.828	37.553	
2025	15.543	7.456	13.183	10.918	27.452	26.563	38.945	
2026	16.126	7.747	13.855	11.165	28.138	26.650	38.848	
2027	16.777	8.045	14.551	11.409	28.842	31.230	33.811	
2028	17.452	8.383	15.299	11.685	29.563	31.333	33.697	
2029	18.206	8.683	16.072	11.892	30.302	29.235	36.005	
2030	18.885	9.025	16.899	12.112	31.059	29.332	35.898	
2031	19.643	9.375	17.756	12.331	31.836	29.429	35.792	
2032	20.430	9.760	18.638	12.585	32.632	29.526	35.684	
2033	21.313	10.110	19.584	6.707	33.448	24.596	41.108	
2034	21.959	10.497	20.560	6.826	34.284	23.582	42.223	
2035	15.987	7.708	21.600	6.941	35.141	17.309	30.884	
2036			8.213	7.080	36.019			
2037				7.182	36.920			
2038				7.303	10.368			
2039				7.429				
2040				2.256				
	258.595	123.342	242.908	186.828	529.277	410.127	553.070	30.984

(Miles de Euros)

Dita táboa reflicte que ata o ano 2040 a Xunta de Galicia ten comprometidos a través das colaboracións público privadas 2.335,13 millóns de euros. No ano 2021 non está previsto dispor de máis gasto a través destas fórmulas de pago adiado, polo que o importe comprometido ao final do devandito ano será de 2.194,13 millóns de euros.

Cadro XXXIV. ANEXO: Inversións reais das empresas públicas. Miles de €

ENTIDADES	INVESTIMEN TOS REAIS 2021
Portos de Galicia	18.442
Augas de Galicia	89.609
Axencia de Protección da Legalidade Urbanística	1.983
Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	2.496
Axencia para a Calidade do Sistema Universitario de Galicia	22
Consorcio extensión universitaria e divulgación ambiental	54
Consorcio de abastecemento de auga en Cervo e Buerela	0
Consorcio Casco Vello de Vigo	2.583
Consorcio Local dos Peares	4
Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	74
Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia	9.400
Fundación Pública Urxencias Sanitarias de Galicia 061	0
Instituto Galego de Medicina Xenómica	1.425
Fundación Galicia Europa	4
Fundación Galega para a Tutela de Persoas Adultas	5
Fundación Semana Verde de Galicia	0
Fundación Centro Galego de Artesanía e Deseño	5
Fundación Centro Tecnolóxico de Supercomputación de Galicia	23.002
Fundación Exposicións e Congresos de A Estrada	0
Fundación Feiras e Exposicións de Lugo	29
Fundación Feiras e Exposición de Ourense	30
Instituto Feiral de A Coruña	0
Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	450
Fundación ROF Codina	10
Fundación Deporte Galego	10
Fundación Centro Tecnolóxico do Mar	0
Fundación Galega de Formación para o Traballo	1
Fundación Camilo José Cela	2
Redes de Telecomunicación Galegas, S.A.	500
Sociedade Pública de Inversións de Galicia	1.810
SODIGA Galicia, Sociedade de Capital Risco	10.000
XESGALICIA, Sociedade Xestora de Entidades de Capital Risco, S.A.	20
Galicia Calidade, S.A.	6
Parque Tecnolóxico de Galicia, S.A.	53
Sociedade Anónima de Xestión do Plan Xacobeo, S.A.	0
Empresa Pública de Servizos Agrarios Galegos	0
Xenética Fontao, S.A.	380
Galaria Empresa Pública de Servizos Sanitarios	4.055
Sociedade Galega de Medio Ambiente, S.A.	17.935
Xestión do solo de Galicia, XESTUR, S.A.	12
Corporación Radio Televisión , S.A.	8.839
TOTAL	193.248

(Miles €)